Práva obetí – podľa krajín

Словакия

Za **obeť trestného činu** ste považovaný, ak ste trestným činom utrpeli škodu, teda ak vám bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, nemajetková alebo iná škoda atď. ako dôsledok udalosti, ktorá je trestným činom podľa vnútroštátneho práva. Ako obeti trestného činu vám právo poskytuje určité individuálne práva pred, počas a po skončení súdneho konania.

Ako obeť trestného činu máte vlastné oprávnenia počas celého trestného konania a môžete ich využiť kedykoľvek v priebehu konania.

Trestné konanie v Slovenskej republike pozostáva zo štádia vyšetrovania trestného činu, vykonávaného políciou, v ktorom sú zhromažďované dôkazy o spáchanom čine a o obvinenom páchateľovi. Ak sú dôkazy postačujúce, proces pokračuje v konaní pred súdom. Konanie pred súdom sa končí buď výrokom súdu o vine alebo o oslobodení obžalovaného a môže obsahovať aj rozhodnutie o vašej žiadosti o náhradu škody, ktorú ste utrpeli. Proti rozhodnutiu súdu je možné podať odvolanie na vyšší súd.

Kliknite na nižšie uvedené odkazy pre viac informácií

1 - Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu
2 - Oznámenie trestného činu a moje práva počas vyšetrovania alebo súdneho konania
3 - Moje práva po skončení súdneho konania
4 - Náhrada škody
5 - Moje práva na podporu a pomoc

Posledná aktualizácia: 27/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

1 - Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu

Aké informácie môžem získať od príslušných orgánov (napr. polícia, prokuratúra) po tom, ako dôjde k trestnému činu, avšak ešte pred tým, ako trestný čin oznámim?

V prípade, ak ste sa stali obeťou trestného činu, máte právo na poskytnutie informácii, ktoré Vám majú byť poskytnuté už pri prvom kontakte. Prvým kontaktom je spravidla prvý policajt, prokurátor, lekár či subjekt poskytujúci pomoc obetiam.

Policajt/prokurátor sú povinní Vám pri prvom kontakte poskytnúť najmä informácie o:

postupoch týkajúcich sa podania trestného oznámenia a o právach a povinnostiach obete/ poškodeného v trestnom konaní (napr. právo na sprievod dôvernika, ustanovenie splnomocnenca, možnosť doručovania písomností a nahliadnutia do spisu),

subjektoch poskytujúcich pomoc obetiam (kontaktné údaje, forme pomoci, ktorú poskytujú), • možnostiach poskytnutia nevyhnutnej zdravotnej starostlivosti, prístupe k právnej pomoci,

podmienkach poskytnutia ochrany v prípade hrozby nebezpečenstva ohrozenia života alebo zdravia alebo značnej škody na majetku (napr. možnosti vykázania páchateľa z obydlia, práva navrhnúť zaistenie nároku na náhradu škody do pravdepodobnej výšky škody na majetku obvineného),

práve na tlmočenie a preklad,

opatreniach na ochranu Vašich záujmov, o ktoré môžete požiadať, ak máte bydlisko v inom členskom štáte,

postupoch domáhania sa nápravy v prípade porušenia práv zo strany polície a prokuratúry,

kontaktných údajoch na komunikáciu v súvislosti s vecou, v ktorej je obeťou,

postupoch súvisiacich s uplatnením nároku na náhradu škody,

postupoch mediácie v trestnom konaní,

možnosti a podmienkach uzavretia zmieru,

možnosti a podmienkach náhrady trov trestného konania.

Na žiadosť Vám polícia príp. prokuratúra pomôže kontaktovať subjekt poskytujúci pomoc obetiam, ktorý sa bude ďalej venovať Vašim potrebám.

V prípade, ak najprv vyhľadáte zdravotnícku pomoc, tak zamestnanci zdravotníckeho zariadenia sú povinní Vám poskytnúť kontakt na subjekty poskytujúce pomoc obetiam.

Subjekty poskytujúce pomoc obetiam Vám zase poskytnú informácie o:

forme a rozsahu odbornej pomoci a o tom, v akom rozsahu ju poskytujú bezplatne

ak odbornú pomoc, ktorú potrebujete neposkytujú, odkážu Vás na iný subjekt, ktorý Vám môže pomôcť

právach obete, vrátane práva na odškodnenie,

právach, ktoré máte v prípade, ak vystupujete ako poškodený alebo svedok v trestnom konaní,

finančných a praktických záležitostiach.

Nežijem v krajine EÚ, v ktorej došlo k spáchaniu trestného činu (občania EÚ a občania z krajín mimo EÚ). Ako sú chránené moje práva?

Ak ste sa stali obeťou trestného činu v inom členskom štáte EÚ, a nemohli ste alebo v prípade zločinu nechceli podať trestné oznámenie v štáte, kde bol trestný čin spáchaný, môžete ho podať policajtovi/prokurátorovi v Slovenskej republike. Nie je pritom rozhodujúce, z akého dôvodu ste nemohli alebo nechceli podať trestné oznámenie, či už to bolo z časových dôvodov, kvôli vzdialenosti, neovládaniu jazyka, zo strachu o rodinu alebo z iného dôvodu. Ak prokurátor/policajt zistí, že nie je príslušný vo veci konať, bez meškania postúpi trestné oznámenie príslušnému orgánu toho členského štátu Európskej únie, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

Príslušné orgány prijmú potrebné opatrenia, aby minimalizovali ťažkosti, ktorým čelíte ako obeť trestného činu, a to najmä pokiaľ ide o organizáciu konania. Znamená to napríklad, že môžete byť vypočutí ako svedok prostredníctvom videohovoru alebo cez telefón.

Ak ste boli obeťou násilného trestného činu, môžete požiadať o odškodnenie tak v členskom štáte, kde bol spáchaný, ako aj v Slovenskej republike podaním žiadosti na Ministerstvo spravodlivosti SR.

Ak oznámim trestný čin, aké informácie získam?

Polícia Vás bude predovšetkým informovať o spôsobe vybavenia trestného oznámenia. Spravidla do 30 dní rozhodne policajt jedným z nasledovných spôsobov:

odmietne trestné oznámenie a ukončí trestné konanie

Týmto spôsobom policajt rozhodne v prípade, ak skutok nie je možné označiť za trestný čin a ani priestupok.

odovzdá podanie príslušnému orgánu

Ak skutok nie je trestným činom a policajt sa domnieva, že ide o priestupok alebo iný správny delikt, tak podanie odovzdá príslušnému orgánu. Tento podanie opätovne preverí a prípadne začne konanie o priestupku.

odloží trestné oznámenie

Ide najmä o prípady, ak páchateľ zomrel, pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedný (t. j. v čase, keď sa skutok stal, nemal 14 rokov) alebo ak nebol daný súhlas obete s trestným konaním.

začne trestné stíhanie

Ak nie je dôvod na odmietnutie, odovzdanie alebo odloženie trestného oznámenia, policajt začne trestné stíhanie.

Policajt je povinný Vám doručiť rozhodnutie, ktoré sa označuje ako uznesenie a bude sa doručovať na adresu, ktorú ste uviedli v trestnom oznámení.

V prípade, že na podklade Vášho trestného oznámenia bude začaté trestné stíhanie, budete ako oznamovateľ priebežne informovaní o jeho štádiách (o vznesení obvinenia konkrétnej osobe, o rozšírení obvinenia, o postúpení veci, zastavení, podmienečnom zastavení alebo prerušení trestného stíhania).

Mám nárok na bezplatné tlmočnícke alebo prekladateľské služby (keď sa obrátim na políciu alebo na iné príslušné orgány alebo počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Máte právo požiadať o tlmočníka, ktorý bude zabezpečený zo strany polície. Vám nevznikajú žiadne náklady spojené s tlmočením, tie znáša štát. Rovnako tak máte právo na to, aby Vám podstatné rozhodnutia boli preložené alebo pretlmočené do jazyka, ktorému rozumiete.

Ako príslušný orgán zabezpečí, aby so mnou zrozumiteľne komunikoval (v prípade detí alebo zdravotne postihnutých osôb)?

Policajt/prokurátor pri komunikácii prihliada na Vaše osobitné vlastnosti (napr. vek, pohlavie, postihnutie, vyspelosť). Účelom je zaistiť, aby ste ako obeť získali dostatočné informácie vo forme, ktorú dokážete pochopiť, aby ste boli schopní v plnej miere využiť svoje práva a mali pocit, že sa s Vami zaobchádza s rešpektom.

Pri výsluchu obzvlášť zraniteľnej osoby, ktorou je aj dieťa a zdravotne postihnutá osoba, sa postupuje ohľaduplne tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní nemusel opakovať. Preto bude výsluch nahrávaný na kameru. Policajt pred Vaším vypočutím ako svedka prekonzultuje spôsob vedenia výsluchu s psychológom alebo znalcom, ktorý sa ho zúčastní a bude dohliadať na to, aby bol vedený správne.

Služby na podporu obetí

Kto poskytuje podporu pre obete?

Podporu obetiam zabezpečujú subjekty zapísané v registri subjektov poskytujúcich pomoc obetiam, ktorý sa nachádza na webe Ministerstva spravodlivosti SR, príp. intervenčné centrum pre obete domáceho násilia. Tieto Vám poskytnú tak psychologickú pomoc, ako aj právne poradenstvo. Bude sa Vám venovať profesionálne školený personál, ktorý Vám pomôže s právnymi otázkami alebo Vám poskytne psychologickú podporu. V prípade potreby Vám pomôžu zabezpečiť núdzové bývanie, kontaktovať rodinu či získať financie.

Bude ma polícia o podpore pre obete automaticky informovať?

Polícia Vás bude pri prvom kontakte informovať o subjektoch, ktoré poskytujú pomoc obetiam, poskytne Vám kontaktné údaje na ne a o tom, akú formu pomoci poskytujú. Ak o to požiadate, polícia Vám poskytne súčinnosť pri ich kontaktovaní.

Ako je chránené moje súkromie?

Orgány činné v trestnom konaní dbajú na to, aby nezverejňovali chránené osobné údaje ani skutočnosti súkromného charakteru, najmä rodinného života, obydlia a korešpondencie, ktoré priamo s trestnou činnosťou nesúvisia. Osobitne dbajú na záujmy maloletých, mladistvých a poškodených, ktorých osobné údaje sa nezverejňujú.

Ak podávate trestné oznámenie, môžete požiadať, aby v ňom policajt neuvádzal informácie o Vašej osobe.

Musím trestný čin oznámiť ešte pred tým, ako získam podporu pre obete?

Právo na podporu máte bez ohľadu na to, či podáte trestné oznámenie.

Osobná ochrana v prípade, že som v nebezpečenstve

Aké druhy ochrany sú k dispozícii?

Príslušné orgány majú k dispozícii rôzne opatrenia na ochranu obete. Líšia sa aj vzhľadom na štádium konania. Vaša účasť na takýchto opatreniach by mala byť dobrovoľná, pričom by ste mali byť dostatočne informovaní o rizikách a prínosoch, aby ste mohli prijať informované rozhodnutie.

V prípade, ak s páchateľom bývate v spoločnej domácnosti, tak ihneď po privolaní polície a/alebo podaní trestného oznámenia, ho môže polícia vykázať na 14 dní. Páchateľ má potom zakázané, aby do spoločného bytu alebo domu vstupoval. Následne Vás polícia poučí o možnosti podať návrh na súd na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým môže byť zakázaný prístup do spoločnej domácnosti aj na dlhšiu dobu. Návrh na vydanie neodkladného opatrenia je možné podať aj voči páchateľovi, ktorý nebýva s Vami v jednej domácnosti. Súd mu môže zakázať približovať sa k Vášmu bydlisku, pracovisku či miestam, kde sa zdržiavate, alebo Vás kontaktovať akýmkoľvek spôsobom.

Takisto máte právo sa rozhodnúť, či chcete byť informovaný/á o prepustení alebo úteku páchateľa z niektorého zo zariadení. Informácia o týchto skutočnostiach slúži najmä na Vašu ochranu pre prípad, že by Vás páchateľ chcel vyhľadať (napr. je ním Váš blízky alebo rodinný príslušník). Toto rozhodnutie môžete kedykoľvek zmeniť a polícia, prokurátor aj súd na neho budú prihliadať. Ak by Vám však hrozilo nebezpečenstvo alebo bol ohrozený Váš život či zdravie, tak Vás bude polícia/prokurátor/súd informovať o prepustení alebo úteku aj v prípade, ak by ste si to neželali.

Kto mi môže poskytnúť ochranu?

Ochranu Vám poskytne polícia a v konaní pred súdom ju zabezpečí súd.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi zo strany páchateľa hrozí ďalšie nebezpečenstvo?

Policajt, prokurátor, súd, ale aj subjekt poskytujúci pomoc obetiam posúdia Váš prípad individuálne s cieľom zistiť, či ste obzvlášť zraniteľná obeť. Budú zisťovať, či Vám zo strany páchateľa hrozí nebezpečenstvo, aby ste neboli vystavení opakovanej viktimizácii. Ak sa zistí, že by Vás chcel páchateľ zastrašovať, vyhrážať sa, pomstiť sa alebo akokoľvek pôsobiť na Vašu psychickú alebo fyzickú integritu, príslušné orgány prijmú potrebné opatrenia.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi hrozí ďalšie nebezpečenstvo zo strany systému trestného súdnictva (počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Ako obeť máte právo na ochranu pred druhotnou viktimizáciou. Tým sa rozumie ujma, ktorá by Vám vznikla nie ako priamy následok spáchania trestného činu, ale v dôsledku prístupu jednotlivcov alebo inštitúcií, s ktorými ste prišli do kontaktu po spáchaní trestného činu. Môže sa jednať napr. o necitlivé správanie štátnych orgánov, ich nečinnosť pri zabezpečovaní ochrany alebo o necitlivú medializáciu Vášho prípadu. V trestnom konaní existujú mechanizmy,

aby k podobným konaniam nedochádzalo. Policajt, prokurátor, súd a subjekt poskytujúci pomoc obetiam sú povinní postupovať tak, aby Vám ich činnosť nespôsobovala druhotnú viktimizáciu. Preto môže byť Váš výsluch nahratý na kameru, aby ste sa k udalostiam nemuseli opakovane vyjadrovať. Aj lekárske vyšetrenie možno v záujme Vašej ochrany nariadiť len v nevyhnutnej miere a len vtedy, ak je to potrebné na účely trestného konania.

Aká ochrana sa môže poskytnúť veľmi zraniteľným obetiam?

Ak ste obzvlášť zraniteľnou obeťou, máte právo požiadať subjekt poskytujúci pomoc obetiam o bezplatnú špecializovanú odbornú pomoc. Tá Vám bude poskytovaná 90 dní a v odôvodnených prípadoch ju možno na Vašu žiadosť predĺžiť. Zahŕňa psychologickú pomoc, ako aj právne poradenstvo. Bude sa Vám venovať profesionálne školený personál, ktorý Vám pomôže s právnymi otázkami alebo Vám poskytne psychologickú podporu. V prípade potreby Vám pomôžu zabezpečiť núdzové bývanie, kontaktovať rodinu či získať financie. Takisto Vám pomôžu vyhodnotiť, či je ohrozený Váš život alebo zdravie a prijmú opatrenia na Vašu ochranu.

Som maloletá osoba. Mám nejaké osobitné práva?

Okrem všetkých práv, ktoré máte ako obzvlášť zraniteľná obeť, za ktorú ste ako maloletý považovaný, sú polícia, prokuratúra, súdy a subjekty poskytujúce pomoc obetiam povinní prihliadať na Váš najlepší záujem.

V prípade, že vypovedáte ako svedok o udalostiach, ktoré Vám boli nepríjemné, pri výsluchu sa zúčastní psychológ alebo znalec a bude dohliadať na jeho priebeh. Ak to je vhodné, výsluchu sa môže zúčastniť aj Váš rodič alebo učiteľ. Výsluch sa vykoná tak, aby ste ho v ďalšom konaní nemuseli opakovať; znovu Vás môžu vypočuť iba v nevyhnutných prípadoch.

Je všeobecne uznané, že dieťa má v trestnom konaní špeciálne potreby a inštitúcie, s ktorými prídete do kontaktu, budú na Váš vek a potreby prihliadať.

Môj rodinný príslušník zomrel v dôsledku trestného činu. Aké sú moje práva?

Ak Váš rodinný príslušník zomrel v dôsledku trestného činu a v dôsledku jeho smrti ste utrpeli škodu, aj vy ste považovaní za obeť. Máte právo na poskytnutie informácií, najmä o možnosti podať trestné oznámenie, o postupe trestného konania a kontaktoch na organizácie, ktoré Vám môžu pomôcť. Na Vašu žiadosť Vám polícia, príp. prokuratúra, pomôže kontaktovať subjekt poskytujúci pomoc obetiam, ktorý sa bude ďalej venovať Vašim potrebám. Okrem toho máte právo na odbornú pomoc, právo byť vypočutí a právo, aby sa s Vami zaobchádzalo s rešpektom, úctou a citlivo.

Môj rodinný príslušník bol obeťou trestného činu. Aké sú moje práva?

V prípade, ak osoba zomrela v dôsledku násilného trestného činu, za obeť násilného trestného činu sa považuje aj pozostalý manžel a pozostalé dieťa. Ak ich niet, považuje sa za takúto obeť pozostalý rodič a osoba, ktorá žila so zomretým najmenej po dobu jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti a ktorá sa so zomretým starala o spoločnú domácnosť, alebo osoba, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého.

Máte všetky práva, ktoré prislúchajú obetiam, ale ako obeť násilného trestného činu máte navyše nárok na odškodnenie, o ktoré môžete požiadať na Ministerstve spravodlivosti SR.

Môžem mať prístup k mediačným službám? Za akých podmienok? Budem počas mediácie v bezpečí?

Informácie o postupoch mediácie Vám poskytne policajt pri prvom kontakte. Mediáciu vykonáva probačný a mediačný úradník na základe Vášho aj páchateľovho dobrovoľného súhlasu. Účelom je odstránenie negatívnych následkov vyplývajúcich zo spáchaného trestného činu za aktívnej účasti oboch strán. Svoj súhlas môžete kedykoľvek odvolať. Informácie získané počas mediácie sú dôverné a bez súhlasu strán nemôžu byť využité na iný účel ako urovnanie sporu v rámci mediácie.

Kde sa môžem oboznámiť s právnym predpisom, v ktorom sú stanovené moje práva?

Zákon o obetiach trestných činov

Trestný poriadok

Posledná aktualizácia: 18/05/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

3 - Moje práva po skončení súdneho konania

Môžem sa odvolať proti rozhodnutiu súdu?

Proti rozhodnutiu v časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody alebo týkajúcom sa trov konania, máte právo podať opravný prostriedok. V závislosti od typu rozhodnutia je možné podať odvolanie (do 15 dní), sťažnosť (do 3 pracovných dní) alebo odpor (do 8 dní). V doručenom rozhodnutí bude presne uvedené, aký opravný prostriedok je Vám dostupný, kde a do kedy ho môžete podať.

Aké sú moje práva po odsúdení páchateľa?

Odsúdený páchateľ je povinný Vám nahradiť škodu, tak ako bolo určené v rozhodnutí. V prípade, ak odsúdený túto svoju povinnosť po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia neplní, tak môžete vymáhať jej plnenie prostredníctvom exekútora. Exekútor následne vykoná úkony potrebné k tomu, aby Vám bola škoda uhradená, napr. predá majetok odsúdeného, bude mu zrážať zo mzdy určitú čiastku. Po skončení trestného konania však ako obeť/poškodený trestného činu máte ešte ďalšie práva. Tieto sa týkajú tak Vašej bezpečnosti ako aj odškodnenia.

V prípade, ak ste sa stali obeťou násilného trestného činu, môžete požiadať na Ministerstve spravodlivosti SR o odškodnenie, ktoré Vám poskytne štát. Odškodnenie sa poskytuje za ujmu na zdraví a v prípade niektorých trestných činov aj za nemajetkovú ujmu. Základnou podmienkou pred podanie žiadosti je to, že bolo začaté trestné konanie, v ktorom ste si uplatnili nárok na náhradu škody od páchateľa a škoda Vám nebola uhradená inak. Žiadosť o odškodnenie je možné podať už počas trestného konania, maximálne však do 1 roka odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, preto je dôležité, aby ste túto lehotu nezmeškali.

Mám po skončení súdneho konania nárok na podporu alebo ochranu? Na aké dlhé obdobie?

Aj po skončení trestného konania máte právo na odbornú pomoc. Ak naďalej potrebujete najmä psychologickú pomoc alebo pomoc s uplatnením Vašich práv ako obete, máte právo na jej poskytnutie.

Aké informácie mi budú poskytnuté, ak je páchateľ odsúdený?

V rozsudku, ktorý Vám bude doručený, budú uvedené informácie o treste, ktorý bol páchateľovi uložený, vrátane jeho dĺžky a väzenia, v ktorom ho bude vykonávať, ak mu bol uložený trest odňatia slobody.

Budem informovaný o tom, ak bude páchateľ prepustený (vrátane predčasného alebo podmieneného prepustenia) alebo unikne z väzenia?

Máte právo sa rozhodnúť, či chcete byť informovaný o prepustení alebo úteku páchateľa z niektorého zo zariadení. Informácia o týchto skutočnostiach slúži najmä na vašu ochranu pre prípad, že by Vás páchateľ chcel vyhľadať (napr. je ním Váš blízky alebo rodinný príslušník). Toto rozhodnutie môžete kedykoľvek zmeniť a polícia, prokurátor aj súd na neho budú prihliadať. Ak by Vám však hrozilo nebezpečenstvo alebo bol ohrozený Váš život či zdravie, tak Vás bude polícia/prokurátor/súd informovať o prepustení alebo úteku aj v prípade, ak by ste si to neželali.

Budem sa podieľať na rozhodnutí o podmienečnom prepustení alebo podmienenom treste? Môžem napríklad predniesť vyhlásenie alebo podať odvolanie?

Odvolanie môžete podať iba v časti, ktorá sa týka náhrady škody. Proti samotnému trestu, resp. jeho výške, môže podať odvolanie iba obžalovaný a prokurátor.

Posledná aktualizácia: 18/05/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

4 - Náhrada škody

Aký je postup na uplatnenie nároku na náhradu škody od páchateľa? (napr. súdne konanie, občianskoprávny nárok, adhézne konanie),

Právo na náhradu škody voči páchateľovi trestného činu je možné uplatniť v trestnom konaní ústne do zápisnice pri výsluchu, alebo osobitným písomným podaním. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. O práve na náhradu škody a postupe pri uplatnení tohto práva je poškodený pri výsluchu poučený.

Ak je dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené alebo sťažované, možno nárok až do pravdepodobnej výšky škody zaistiť na majetku obvineného alebo na ostatných majetkových právach obvineného. O zaistení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo poškodeného, v prípravnom konaní prokurátor na návrh poškodeného; v prípravnom konaní môže prokurátor nárok zaistiť aj bez návrhu poškodeného, ak si to vyžaduje ochrana jeho záujmov, najmä ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

Súd uložil páchateľovi, aby mi vyplatil náhradu škody. Ako môžem zaistiť, aby páchateľ skutočne zaplatil?

V prípade, že páchateľ dobrovoľne neplní svoje záväzky, o ktorých súd rozhodol v rámci trestného konania, nadobudnutím vykonateľnosti takého súdneho rozhodnutia získavate exekučný titul, ktorý si môžete proti páchateľovi uplatniť v rámci núteného výkonu rozhodnutia v exekučnom konaní. V takýchto prípadoch môžete obrátiť na pomoc advokáta.

Ak páchateľ nezaplatí, môže mi štát vyplatiť preddavok? Za akých podmienok?

Nie.

Mám nárok na náhradu škody od štátu?

Ak ste obeťou násilného trestného činu, môžete žiadať o odškodnenie. O poskytnutí odškodnenia rozhoduje a vypláca ho na základe písomnej žiadosti Ministerstvo spravodlivosti SR. Žiadosť sa podáva na tlačive, ktorého vzor nájdete na webe ministerstva. Žiadosť je možné doručiť už po začatí trestného stíhania, najneskôr však do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku alebo trestného rozkazu.

Ak Vás súd v trestnom konaní odkázal s nárokom na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví, na civilný proces alebo konanie pred iným orgánom, žiadosť je potrebné doručiť ministerstvu do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo o Vašom nároku v civilnom procese alebo v konaní pred iným orgánom. Uplynutím tejto lehoty nárok na odškodnenie podľa zákona o obetiach zaniká.

Uvedené lehoty neplynú počas konania pred príslušným orgánom, najmä počas civilného procesu a exekučného konania, v ktorom si uplatňujete nárok na odškodnenie ujmy na zdraví priamo od osoby, ktorá Vám ujmu na zdraví spôsobila.

Ministerstvo je povinné rozhodnúť o žiadosti do štyroch mesiacov odo dňa doručenia úplnej žiadosti. Táto lehota sa predlžuje o čas od vyžiadania súčinnosti alebo dokladov nevyhnutných pre rozhodnutie do ich poskytnutia od príslušných orgánov činných v trestnom konaní, súdov, iných štátnych orgánov, vyšších územných celkov, obcí a iných osôb.

Mám nárok na náhradu škody, ak páchateľ nie je odsúdený?

Ak súd obžalovaného oslobodí spod obžaloby, odkáže Vás s Vaším nárokom na civilný proces, prípade na konanie pred iným orgánom.

Ak ste obeťou násilného trestného činu, a obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený, pretože nie je trestne zodpovedný pre nedostatok veku alebo príčetnosti, a ujma na zdraví Vám nebola uhradená inak, máte nárok na odškodnenie podľa zákona o obetiach.

Mám v čase, keď očakávam rozhodnutie o mojej žiadosti o náhradu škody, nárok na platbu v prípade naliehavej potreby?

Nie.

Posledná aktualizácia: 18/05/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

5 - Moje práva na podporu a pomoc

Ak sa stanem obeťou trestného činu, na koho sa môžem obrátiť so žiadosťou o podporu a pomoc?

Kontakty na jednotlivé subjekty poskytujúce pomoc obetiam nájdete na https://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Zoznamy-vedene-MS-SR/Register-pomoc-obetiam-zoznam.aspx

Telefónna linka podpory pre obete

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie (non-stop)	0800 212 212
Linka detskej istoty (non-stop)	116 111
Linka pre hľadané deti (non-stop)	116 000
Linka detskej dôvery (14:00 – 20:00)	055/234 72 72
Linka pre týrané osoby	0800 300 700
Linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi	0800 800 818
Linka dôvery Nezábudka	0800 800 566

INÉ KONTAKTY

Integrovaný záchranný systém	112
Polícia	158
Linka UPSVAR pre nahlásenie zanedbávania	0800 191 222
Linka prokuratúry pre ohlásenie domáceho násilia	0800 300 700
MS SR (pre odškodňovanie)	02/888 91 544

Informačné kancelárie pre obete (kancelárie sú v krajských mestách a poskytujú základné informácie a pomáhaju nadviazať kontakt so subjektom poskytujúcim pomoc obetiam)

Je podpora pre obete bezplatná?

Áno.

Aké druhy podpory mi môžu poskytnúť štátne služby alebo príslušné orgány?

Právnu pomoc Vám môžu poskytnúť subjekty poskytujúce pomoc obetiam, intervenčné centrum pre obete domáceho násilia alebo za určitých podmienok Centrum právnej pomoci. Štát spolupracuje so subjektami poskytujúcimi pomoc obetiam a policajt Vám pri prvom kontakte poskytne informáciu o kontaktných údajoch a forme pomoci, ktorú poskytujú. Na Vašu žiadosť Vám poskytne súčinnosť pri ich kontaktovaní.

Aké druhy podpory mi môžu poskytnúť mimovládne organizácie?

Každá obeť má právo na poskytnutie odbornej pomoci. Túto odbornú pomoc poskytujú najmä subjekty akreditované podľa zákona o obetiach ako aj iné subjekty poskytujúce pomoc obetiam (tzv. registrované subjekty, tieto však nemusia poskytovať pomoc v nižšie uvádzanom rozsahu).

Akreditované subjekty spĺňajú podmienky najmä odbornosti, t. j. pracujú v nich odborníci, ktorí získali vysokoškolské vzdelanie a prax v tomto odbore. Jednotlivé subjekty sa zvyčajne špecializujú na poskytovanie odbornej pomoci určitej skupine obetí, aby sa mohli konkrétnejšie zamerať na potreby obetí a poskytovať kvalitnejšiu odbornú pomoc. V registri subjektov poskytujúcich pomoc obetiam nájdete informácie o tejto špecializácii ako aj kontaktné údaje subjektu či územnú oblasť pôsobnosti.

Akreditované subjekty Vám môžu poskytnúť všeobecnú odbornú pomoc alebo špecializovanú odbornú pomoc, ktorá je určená obzvlášť zraniteľným obetiam

Do všeobecnej odbornej pomoci obeti patrí:

poskytnutie a náležité vysvetlenie informácií (najmý týkajúcich sa trestného konania, jeho postupov a práv, odbornej pomoci)

právna pomoc na uplatnenie práv obete,

právna pomoc na uplatnenie práv obete, ktorá má postavenie poškodeného alebo svedka v trestnom konaní,

psychologická pomoc,

poradenstvo týkajúce sa rizika a predchádzania opakovanej viktimizácii.

Akreditovaný subjekt, ktorý poskytuje všeobecnú odbornú pomoc, je povinný poskytnúť prvú konzultáciu vždy zadarmo. V prípade, ak dostal dotáciu, tak poskytuje odbornú pomoc 90 dní bezplatne a ak je to potrebné a obeť o to požiada, aj dlhšie.

Do špecializovanej odbornej pomoci obzvlášť zraniteľnej obeti patrí:

poskytovanie všeobecnej odbornej pomoci,

poskytnutie krízovej psychologickej intervencie,

vyhodnotenie hrozby nebezpečenstva ohrozenia života alebo zdravia,

sprostredkovanie poskytovania sociálnych služieb v zariadení núdzového bývania a špecializovaného sociálneho poradenstva, ak život alebo zdravie obzvlášť zraniteľnej obete je bezprostredne ohrozené.

Obzvlášť zraniteľné obete majú nárok na poskytnutie špecializovanej odbornej pomoci vždy bezplatne. Táto pomoc je poskytovaná po dobu 90 dní a ak je to potrebné a obeť o to požiada (aj neformálne, napr. dohodnutím ďalšieho stretnuia), aj dlhšie.

Akreditácia subjektov je viazaná na poskytovanie jednej z týchto foriem pomoci s čím je spojený aj okruh obetí, ktorým poskytujú pomoc. V prípade, ak neviete, akú odbornú pomoc akreditovaný subjekt poskytuje a akému okruhu obetí sa venuje, neváhajate ich kontaktovať. Budú Vám vedieť poradiť a prípadne Vás odkázať na iný subjekt.

Posledná aktualizácia: 18/05/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.